

[Axel Kristensen.]

have fået en bestemt tilladelse, og der var ikke en eneste, der havde fået en sådan tilladelse, som den blev taget fra. Der var ingen, der havde disponeret, som ikke kunne fortsætte med deres dispositioner; det var forskellen. Nu er man kommet så langt bort fra krigen; man har vedtaget en lov, der har stillet befolkningen i udsigt, at den frit kunne bygge. Folk har derfor disponeret, købt grunde, projekteret og er klar til at bygge nu i foråret, og så siger man, at de ikke må bygge alligevel. At man overhovedet kan tænke sig en sådan sammenligning, forstår jeg ikke, og jeg synes, de herrer må være meget svage i deres argumentation, hvis de skal benytte sig af noget sådant.

Den højtærede økonomiminister siger, at han har støtte fra det udvalg, der bedømmer arbejdskraftens tilstedeværelse — det er et udvalg, jeg i sin tid har nedsat — men det har intet med sagen at gøre. Det, vi diskuterer, er: hvorfor har vi et byggestop? Hvorfor er vi i den situation, at nogle mennesker i den situation, som regeringens politik har skabt, siger: nu må der ske et eller andet? Det er jo ikke det samme, som at disse mennesker accepterer, at man nødvendigvis måtte komme i den situation, og derfor er dette i meget høj grad udenoms-snak. Når den højtærede økonomiminister bruger et ord som „tirader“ og går uden om de saglige indvendinger, jeg har gjort mod hans beretning, må jeg have lov til at svare, at det, der siges, er indholdsløst. Man går helt uden om problemerne og prøver at klare sig med almindeligheder.

Til det ærede medlem hr. Carl P. Jensen, som talte om fordyrelser af byggegrunde, vil jeg sige, at det er rigtigt, at der i øjeblikket gives helt meningsløse priser for byggegrunde, men det er netop, fordi der ikke er frihed. Det er, fordi man har lavet zoneordninger og begrænset udbuddet, så det er for lille i forhold til efterspørgslen. Men det er så sandelig administrationen i omegnskommunernes styrelser og i boligministeriet, der har været forkert. Det er mangel på frihed, der her er tale om. Kommunerne har opkøbt grunde, så der ikke er grunde nok i fri handel. Man har givet lån til disse såkaldt sociale boligselskaber; foreningerne, der bygger, har man givet lån, så de kan købe arealer op og have

grundene liggende i mange år for senere at kunne bygge. Når man på den måde kunstigt forøger efterspørgslen og kunstigt forringer udbuddet, er det klart, at der opstår tåbelige priser, og det viser sig gang på gang, at når staten forsøger at blande sig i disse ting og kunstigt forsøger at fremkalde visse situationer, går det modsat af, hvad man ventter.

Der er aldeles ikke afsat tilstrækkelige arealer til industribyggeriet, og derfor gives der helt urimelige priser. Det klares slet ikke ved yderligere indgreb eller yderligere begrænsninger, men ved at frigive arealer, så udbuddet bliver større.

Man taler om — det var også det ærede medlem hr. Carl P. Jensen — at det private boligbyggeri har været dyrere end det såkaldt sociale boligbyggeri, og det ærede medlem nævnte nogle for mig at se helt urimelige tal. Direktør Nørby har skrevet nogle artikler om disse spørgsmål og er kommet til det resultat, at forskellen er ret lille. Jeg har set på disse tal, og jeg mener, at udlejningsprisen, efter at man har elimineret m²-tilskuddene, i gennemsnit er ca. 10 kr. højere i det private byggeri end i det sociale byggeri. Der er en meget naturlig forklaring på disse ting; der er et meget stort behov, der slet ikke er blevet dækket igennem mange år, nemlig de enliges. Folk skal være højt oppe i 30erne for at få lov til at leje en 1 værelses lejlighed, men de er da også en slags mennesker, der har krav på en tilværelse. Der er også folk, der har brug for en stor luksuspræget lejlighed til repræsentation o. lign., og som hellere vil bo inde i byen end i en dyrere villa.

I det øjeblik, man frigiver boligbyggeriet, kaster det private byggeri sig over at bygge til disse mennesker for at dække deres behov, som jo også skal dækkes. Hovedparten af det, der er blevet bygget af det private byggeri, er ikke de dyre luksuslejligheder; det er ikke afgørende, det tæller ikke i sammenhængen. Ellers kunne det ikke være sådan, at prisen kun lå ca. 10 kr. over gennemsnitsprisen i det sociale boligbyggeri. Forklaringen er den, at det private boligbyggeri har bygget et stort antal 1 værelses lejligheder, som der er et virkeligt behov for. Det er ikke morsomt for mennesker, der er blevet voksne og måske ældre, at skulle